

Reggeli Újság

Novisád, 1939 január 9, hétfő

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 9. szám

Öfelsége Mária királyné születésnapja

Jugoszlávia lakossága ma ünnepli Öfelsége Mária királyné harminckilencedik születésnapját. Az ország népe őszinte örömmel köszönti a felséges Anyát, aki aggódó szeretettel neveli Gyermekait, Öfelsége II. Petár királyt, Öfelsége Tomisláv és Öfelsége Andrej királyfiakat, az ország jövő reményeit. Öfelsége Mária királyné ugyanis mint anya a legnemesebb a jugoszláv asszonyok között. Amilyen gonddal és szeretettel intézi gyermekei, a Karagyorgyevics-ház nagyreményű ifjú tagjainak neveltetését, éppen olyan féltő szeretettel segíti Jugoszlávia valamennyi gyermekét.

Öfelsége Mária királyné már régóta megnyerte Jugoszlávia egész népének őszinte szeretetét

és ragaszkodását, sőt, az iránta érzett szeretet a lakosság körében már valósággal kultusszá vált. Öfelsége Mária királyné életét teljesen gyermekeinek szenteli, de nemes szeretetéből jut Jugoszlávia minden lakosának is. Senki, aki elesett ember hozzá fordul, nem távozik üres kézzel.

Számtalan példája van annak, hogy Öfelsége Mária királyné személyesen érintkezésbe jön a szegény gyermekekkel, hogy segítyt és vigasztalást nyújtson. Aki csak egyszer is látta a jóságos Felséges Anyát a szegény, ellátatlan gyermekek között, annak fogalma lehet arról, milyen aggódó szeretettel viseltetik azok iránt, akikhez a Sors mostoha volt és a szegény gyermekek milyen őszinte örömmel fogadják.

mel fogadják.

A jugoszláv nép Öfelsége Mária királyné születésnapja alkalmával őszinte köszönetet mond jótéteményeiért és forró szeretettel kéri a Mindenhatót, hogy áldását adja reá, hogy sokáig egészségben és boldogságban álljon őrt Gyermekai mellett, hogy tovább-

ra is jótévője és gyámolítója legyen mindazoknak, akik szükségben hozzá folyamodnak. Adja a Mindenható, hogy Öfelsége Mária királyné továbbra is teljesítse magasztos kötelességét Öfelsége II. Petár király iránt, aki az ország legfőbb büszkesége és reménysége.

„Olaszország nem fél Franciaországtól“

A Relazioni Internazionali francia cikke az olasz követelésekről

Rómából jelenti az Avala: A Relazioni Internazionali a Laval—Mussolini szerződés aláírásának évfordulója alkalmából részletesen foglalkozik a francia-olasz viszonytal. A cikk hangsúlyozza, hogy »Franciaország ellensége az olasz népnek«, majd azt fejtegeti, hogy a Laval—Mussolini egyezmény teljes mértékben elismerte Olaszország jogait és törekvéseit. A cikk ezután 13 pontban ismerteti a francia politikának azokat a tényeit, amelyek ellentétben állnak a fenti egyezménnyel. Ezek között van Franciaország szembe szállása az európai német követelésekkel, a megtorlások helyeslése, a szovjettel kötött szerződés, amely Németország és Olaszország ellen irányul. A cikk szerint Franciaország tengerészeti és légi támaszpontjait harmadik hatalmak rendelkezésére bocsátotta. A vezérkari megegyezés is Olaszország ellen irányul.

A lap a továbbiakban azt írja, hogy Franciaország állandóan megsérti az olaszok jogait Tuniszbán, kedvez a különböző olasz menekültek fasisztaellenes támadásainak, végül pedig ismételt kísérletet tesz arra, hogy megaka-

dályozza Olaszország szabad mozgását Közép- és Keleteurópában, majd így folytatja:

— Miután az angol-olasz viszonyt rendezték, Európa ma a német—olasz—angol háromszögön nyugszik. Ebből a háromszögből Franciaország ki van rekesztve és a háromszögön kívül marad mindaddig, amíg Olaszországgal fennálló számláját nem rendezte és nem teljesítette Olaszországnak Franciaországgal szemben Európában, a Földközi Tengeren és Afrikában támasztott követeléseit. Franciaországnak tisztában kell lennie azzal, hogy ki kell elégítenie Olaszország természetes jogait és vagy megbeszélések útján vagy fegyverrel meg kell oldani az összes kérdéseket. Az olasz katonai erő lebecsülése Franciaország részéről veszedelmes vállalkozást jelent, amely súlyos csalódásokkal járhat. Olaszország egyáltalán nem fél Franciaországtól, mert az olasz nép nemcsak katonailag erős, hanem lelkiileg is mindenre felkészült. Ez épügy nem lehet kétséges, mint az sem, hogy a tengely nyomban áttérne a tetekre.

Az új angol politikai front érdekes programja

Londonból jelenti: Az új politikai csoport szerda esti alakuló ülésén Churchill vezét, Duncan Sandys képviselőt elnökévé, pénztárosává Atholl hercegnőt választották meg. A csoport mintegy száz ezer tagot akar toborozni és célkitűzéseit a következőkben szegezi le: a példaadás és erő hatalmával Angliát újjáalakítani és a világot fenyegető veszedelmet elhárítani. Külpolitikájuk irányát így határozták meg: A békét nem lehet az erőszakkal szemben való engedékenységgel megóvni, de erőszakos fenyegetésekkel sem, hanem csakis a békeszerető országok arcvonalának megteremtésével, amelyek kötelezik magukat, hogy ellenállnak minden támadásnak. Ezt az arcvonalat azonban csak Anglia vezetésével lehet létrehozni és csak akkor lehet eredményes, ha Anglia egységes és erős. Ennek megfelelően az eddigi angol külpolitikát túl gyengének találják és különösen kifogásolják a fegyverkezés elmaradottságát.

A munkácsi betörés részletei

A Latorca hídfőjénél mindössze két magyar rendőr állt a támadás időpontjában — A cseh csapatok két parancsnoka a demarkációs vonal átlépése után megszökött — A támadás ellentétben áll a bécsi döntéssel — írja a német külügyminisztérium hivatalos lapja — Magyar diplomáciai lépés Párisban és Londonban

Munkácsról jelentik: A pénteki támadás során elfogott cseh páncélkocsiban megtalálták a páncélkocsi parancsnokának, Vanek Jindrik karpaszományos őrmesternek irattáskáját. A táskában volt a támadásban résztvevő katonák teljes névjegyzéke, köztük a páncélkocsi-osztag legénységének névsora, születési adatokkal, a szülők neveivel és a polgári foglalkozással együtt. Megtalálták továbbá az egész támadási tervet, amely a következő volt:

1. Páncélkocsi indul golyószórával és a gépkocsiszakasz parancsnokával. (Ez a parancsnok Vanek karpaszományos őrmester volt.)
2. Utána a századparancsnok félszázad határvadászal, egy páncélkocsi, a házak mentén külön félszázad határvadász, utána félszázadnyi géppuskás osztag, négy gépfegyverrel. (Az ebben a pontban említett századparancsnok — mint a foglyok vallomásából kiderült a demarkációs vonal átlépése után megszökött.)
3. Egy teljes gyalogszázad a támadó haderő parancsnokával (tudvalevően a támadás során ez is megszökött) továbbá félszázad géppuskás, ismét egy páncélkocsi és egy gyalogos osztag mint oldalvéd. A támadásban résztvevő gyalogosok a 36. cseh gyalogezredhez tartoznak.

Fegyvert fog a nemzetőrség

A pénteki támadásról szombat este a következő újabb részletek váltak ismeretessé:

Amikor Nemes József, Munkács város megyei biztosa pénteken hajnalban megállapította, hogy nem járőrharckokról van szó, hanem cseh részről tüzérségi tüzzel előkészített és 3 oldalról átkaroló tervszerű támadásról, nyomban felhívta R. Vozáry Aladár országgyűlési képviselőt, a nemzeti tanács elnökét, hogy a munkácsi nemzetőrséget azonnal szólítsa fegyverbe. A rendelkezés megtörtént és 15 perc alatt a városháza udvarában több, mint 500 főnyi vasutas, póstás és polgári személy várta a további parancsot. Az egybegyűlt nemzetőrök fegyvert fogtak és a parancs értelmében járőrökre oszolva, elzárták a Munkács felé vezető utakat és a város uccáin a rendőrséggel együtt biztosították a rendet és fegyelmet. Ugyanekkor egy másik csoport felderítő szolgálatot végzett. A felderítő szolgálat egyik járőre életét vesztette. Ez a hősi halott Schep pental Ferenc nemzetőr, aki péntek délután, mélyen bent magyar területen, géppuskatűz áldozataként esett el.

A csehek péntek hajnali betörésük alkalmából elfogták Balkó városházi alkalmazottat feleségével együtt, aki a Latorca jobbpartján Orosz végen lakik. A Balkó-házaspárnak azonban sikerült megszöknie a cseh fogságból. Előadásuk szerint, amelyet megerősített egy másik oroszvégi lakos vallomása is, péntek reggel az Oroszvégi és Munkács ellen intézett támadásban az Ungvár felőli országúton résztvevő 9 volt munkácsi cseh csendőr is, akik valamennyien katonai egyenruhában voltak.

A PÁRISI MAGYAR KÜVET LÉPÉSE

Párisból jelentik: Khuen-Héderváry Sándor gróf párisi magyar követ szombat délelőtt megjelent a fran-

cia külügyminisztériumban és a munkácsi eseményekkel kapcsolatban megbeszélést folytatott Léger-vel, a francia külügyminisztérium állandó főtisztjával.

A megtámadott járőr fegyverét használja

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli: A visszacsatolt Felvidéken a cseh és szlovák részről már hetek óta folytatott bujtogatás és alattomban folyó izgatás, a amellyel a munkácsi ortvtámadás is nyilvánvaló összefüggésben volt, szombaton újabb sebesülteket követelt. Kolta községben, ahol már napok óta megállapítható volt ennek a bujtogatásnak a hatása, a csendőrség kormányzósértés miatt letartóztatott egy Ribán Ernő nevű lakost. Szombat délután 4 és 5 óra között, amikor Ribán Ernőt a csendőrök Kolta község uccáin kísérték, mintegy 150 főnyi felizgatott tömeg támadta meg a csendőrfárort. A csendőrök előírás szerint oszlásra szólították fel a tömeget, amely azonban egyre fenegetőbben viselkedett, majd kövekkel és karókkal támadt a járőrre. A megtámadott csendőrfárőr ismételt felszólítás után 5 lövést adott le, aminek következtében 3 ember megsebesült. Az illetékes csendőrpáncsnokság a vizsgálatot nyomban megindította.

A támadás ellentétben áll a bécsi döntéssel

Berlinből jelentik: A német külügyminisztérium hivatalos lapja, a »Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz« a munkácsi támadással kapcsolatban a következőket írja:

— Az ilyen események sem az ok, sem pedig hatás tekintetében nem egyeztethetők össze a bécsi döntés szellemével. Nem lehet elhallgat-

ni, hogy az ilyen incidensekért bizonyos propagandát kell felelőssé tenni, amely — ellentétben az ünnepélyes hivatalos biztosításokkal — még mindig nem tud lemondani arról, hogy ne követelje a határ megváltoztatását. Főleg szlovák részről történtek az utóbbi időben újra meg újra olyan kijelentések, amelyek a lakosságban azt a benyomást kelthetik, mintha a bécsi döntéssel még nem mondották volna ki az utolsó szót. Elvárható, hogy az illetékes hatóságok mindenütt, ahol szükséges, megtegyék a megfelelő intézkedéseket, hogy hasonló események megismétlődésének elejét vegyék már az által is, hogy gondoskodnak a lakosság megnyugtatójáról. A mindkét fél által kifejezetten kért bécsi döntésnek az volt az értelme, hogy véget vessen egy sokéves nemzetiségi harcnak és egyengesse az utat az érdekelt felek jó szomszédi viszonya felé. A siker előfeltétele azonban a minden oldalról való jóakarattal, hogy most már olyan politikát folytassanak, amely tiszteletben tartja a szomszéd szükségleteit.

A LENGYEL SAJTÓ A MUNKÁCSI ESEMÉNYEKRŐL

Varsóból jelentik: A lengyel lapok rendkívüli érdeklődéssel foglalkoznak a munkácsi eseményekkel. A lapok egyöntetűen elítélik a példátlan cseh támadást és különösen kiemelik azt, hogy a támadás provokátlanul következett be és hogy a cseh parlamentérek tárgyalása közben is golyózáporral és gránátokkal árasztották el a csehek Munkács városát. Rámutatnak a lengyel lapok arra is, hogy cseh és ukrán részről nem ez az első támadás az utóbbi hetekben.

A lengyel lapok közlik a lengyel távirati iroda római jelentését is. Ez a jelentés kiemeli, hogy Romában rendkívül mély benyomást keltett a támadás, amelyet olasz politikai körökben a Ruszínföldön uralkodó zűrzavar bizonyítékának tekintenek.

A LONDONI MAGYAR KÜVET LÉPÉSE

Budapestről jelentik: Mint a Magyar Távirati Iroda közli, a londoni magyar követ felhívta az angol kormány figyelmét a Munkács elleni támadásra. (A. A.)

Ketten védik a Latorca-hídfőt

Munkácsról jelentik: A pénteki események a munkácsi Latorca-hídfőnél játszódott le, ahol a kritikus időpontban Joó Kálmán rendőrfelügyelőhelyettes és Véghely rendőr teljesítették szolgálatot. Az utmenti lámpák gyér világánál látták a harcokorsit közeledni és észrevették azt is, hogy a tehergépkocsikról cseh gyalogosok ugrálnak le és gépfegyvereket állítanak fel, majd rajvonalba igyekeznek fejlődni. Joó és Véghely nyomban felismerte a helyzetet, tüzelni kezdett a benyomulókra, egy közben odaérkezett rendőrt pedig a városba küldték, hogy a rendőrséget és a határőrséget riadóztassa. Hamarosan rendőrök érkeztek a helyszínre, akik beavatkoztak a harcba. Már az első összecsapás után látni lehetett, hogy cseh oldalon 8 katona többé-kevésbé súlyos sebesüléssel összeesett. Amikor a határőrség, a városi tűzoltóság és a nemzetőrség a harcoló rendőrök segítségére érkezett, szabályos tűzharc fejlődött ki, amelynek során találat érte az előnyomuló cseh harcokocsi vezetőjét és a kocsi az utszéli árokba fordult. A támadó cseh gyalogosok a heves magyar tüzelés következtében fejvesztetten menekültek. A magyarok ez alkalommal 5 foglyot ejtettek. A foglyok kizáróan csehek illetve morvák, akiknél a cseh hadsereg folyószámmal illetve ezredszámmal ellátott fegyvereit találták. A foglyok és sebesültek igazoló irataiból is kétségtelenül megállapítható volt, hogy kivétel nélkül cseh állampolgárok és a rendszer cseh sorkatonaság tagjai voltak. A harcban — mint jelentettük — a Munkácson időző magyar határmegállapítóbizottság tisztjei is résztvettek. A rendőrlégénység sorában harcoltak dr. Kovács-Buna Károly, dr. Ecsedy Árnád rendőrfogalmazók, dr. Koppány Kálmán és dr. Gántay Béla segédfogalmazók és Glibovszky György főfelügyelő is.

Vérpad a rejtett ékszerekért

Rigából jelentik: A taskendi szovjet cseka két nőt és két férfit állított a szovjet törvényszék elé ékszerrejtegetés büntette címén. A letartóztatottak, akik a mesés gazdagságáról híres Khiva özvegyei, illetve fia, a Khán egész kincstárát rejtgették titkos földalatti helyiségben, miattuk ok maguk regényes életet éltek. A rejtett kincs értékét 60.000.000 dinárra becsülik. Miután a szovjet büntetőszabályok súlyos bünteten-

dő cselekménynek minősítik az ékszerek birtoklását, a vádlottakra vérpad vár.

«(IIII)»»

László Fülöp fia belehalt sésüléseibe

Londonból jelentik: László Fülöpnek, az egykori hírneves magyar festőművésznek fia, akit néhány nap előtt Londonban gépkocsiszerencsétlenség ért, szombaton belehalt sérüléseibe.

HALLÓ!

Magyarországon egy zsidó tőkecsoport megbízottakat küldött Ausztráliába, Kanadába és Délamerikába, hogy a magyarországi zsidók ottani letelepedésének lehetőségeit tanulmányozzák. Budapesten eddig 30.000 család, körülbelül 120.000 személy jelentette be, hogy Argentínába akar kivándorolni.

Az angol munkanélküliek táviratot intéztek VI. György királyhoz és ebben kérték, utasítsa Sir John Andersont, a polgári légvédelem miniszterét, adjon ki megbízást légvédelmi munkálatokra, hogy nagyobb számú munkás ismét álláshoz jusson. Anderson jelenleg Svájcban tölti szabadságát. A munkanélküliek felháborodásukat fejezték ki afelett, hogy egy miniszter Svájcban pihen akkor, amikor a munkanélküliek téli foglalkoztatásáról kellene gondoskodni.

Litvániaiban jó idő óta tilos minden lengyelelles mozgalom, különösen az, amely Vilnának Litvániahoz való csatolását követeli. A napokban egy vilnai énekkar vendégszerepelt Kovnóban és ez alkalommal viharos tüntetésekre került a sor. A hangverseny befejezése után az egész közönség felállt és karban kiáltotta: »Vilnába akarunk menni«. A színházban lezajlott tüntetés váratlanul érte a litván politikai köröket.

A newyorki taxisofőrök tegnap ismét felvették a munkát.

Bukarestből érkezett, de eddig még meg nem erősített hírek szerint Antonescu tábornok, akinek a vasgárdához való tartozása közismert és akit ezért el is mozdítottak a kisinevi hadtest éléről, szintén Codreanu sorsára került.

Faruk egyiptomi király és felesége az idei nyár elején Európába jönnek. Az egyiptomi király első sorban Angliába látogat el, majd Franciaországot is felkeresi. Az egyiptomi királyi pár több hetet tölt Európában.

Az angol és német sajtó egyaránt nagy jelentőséget tulajdonít Montague Norman, az angol bank kormányzója rövid németországi tartózkodásának és Schachtal folytatott megbeszéléseinek. Az angol sajtó szerint a két bankkormányzó angol-német gazdasági megegyezésről tárgyalt.

Bécsben a havazás nagy mértékben csökkentette a munkanélküliek számát, mert a tartós havazás folytán naponta tízezer munkást foglalkoztatnak a hőtisztításnál. Bécs városának a havazás naponta százezer márkájába kerül.

Windsor Edvárd herceg január 13-án Sandringham királyi kastélyba érkezik, még pedig felesége nélkül. Windsor hercege Mary anyakirályné kérésére jön a királyi palotába, mivel a királyné szivbaja meg lehetően elhatalmasodott és az anya szeretne fiával beszélni.

A svájci Wallis kantonban, a Ferrett völgy egy mellékvölgyében súlyos lavinaszerencsétlenség történt. Öt fiatalember, akik ski turán voltak, a 3830 méter magas Mont Dolentén porlavinába kerültek, amely a mélységbe sodorta őket. A szerencsétlenül jártak közül kettőt sikerült élve kimenteni, míg hármat nem találtak meg.

HORTHY:

A megbékülés szelleme kedvező hatással lesz a népek együttműködésére

A diplomáciai kar újévi tisztelgése a magyar kormányzónál

Budapestről jelentik: A budapesti diplomáciai testület tagjai szombat délelőtt megjelentek Horthy kormányzónál a szokásos újévi üdvözlésre. A Várpalota udvarára ebből az alkalomból százszázad vonult ki. A fényes díszöltözetben érkező diplomaták a palota első emeletének egyik dísztermében gyülekeztek, ahonnan a szomszédos északi sarokszalónba vonultak át és rangsor szerint nagy félkörben helyezkedtek el. A terembe lépő Horthy kormányzót, akit Csáky István gróf külügyminiszter, Uray István dr., a kabinetiroda főnöke, v. Jány Gusztáv altábornagy, a katonai iroda főnöke és Németh Tibor alezredes, szárny segéd kísért, Angelo Rotta pápai követ üdvözölte, kifejezésre juttatva a diplomáciai testület tagjainak, valamint az általuk képviselt uralkodóknak és államfőknek jókívánságait. A pápai követ beszédében többek között ezeket mondotta:

— Valóban történelmi jelentőségűnek nevezhetjük az elmúlt esztendő. Mily fontos események követték egymást, mily fájdalmas, aggódásokkal teli napokat éltünk át! De, Istennek hála, a látóhatár kissé tisztult és kívánjuk, hogy a nemzetek közti kölcsönös biza'om még jobban megerősödjék. Enélkül a népek között hirdett bármily egyetértés nagyon gyenge alapon nyugodnék. És ha megfigyelésünk körét a nemes magyar nemzetre korlátozzuk, sok-sok okot találhatunk arra, hogy szerencsekívánatainkat fejezzük ki. Azok a nagyszerű megnyilatkozások, amelyek oly nagy pompával zajlottak el az év folyamán, mondhatni megkoronázásukat nyerték a magyar nép egyik leghőbb vágyának nemrég történt beteljesülésével. Különösen ki kell emelnünk azt a módot, amellyel mindez egy művelt néphez igazán méltóan zajlott le. Nem erőszak, de a tárgyalásoknak és a döntőbíráskodásnak békés eszközei hozták meg egy igen kegyes és bonyolult kérdésnek szerencsés megoldását. Mindez bizonyítja Főméltóságodnak és kormányának bölcsességét, amelyet egyébként mindenki szívesen elismert és csodált.

A pápai követ beszédére Horthy kormányzó a következő szavakkal válaszolt:

— Nagy örömmel szolgáltak azok a szavak, amelyekkel Excelenciád az új esztendő alkalmából a diplomáciai testület tagjainak és az általuk képviselt uralkodóknak és államfőknek jókívánságait kifejezni szíves volt. Nagyméltóságod ékesen szóló szavakat talált az elmúlt év jellemzésére, valamint azoknak az érzéseknek és aggódásoknak kifejezésére, amelyeket mindnyájan éreztünk az alatt a súlyos válság alatt, amelyen az elmúlt ősszel az egész világ átesett. Miután sikerült kike-

rülnünk a mindenkire romlást jelentő háború katasztrófáját, mélyeséges hálaérzettel fordulok az isteni Gondviselés felé, amely elhárította a megpróbáltatást.

— Ezeréves történelmünk egyik legfontosabb lapját fogják jelenteni azok az emlékeztetés események, amelyek során nagyszámú nemzetársunk térhetett vissza szülőhazájába, amelyet husz évig el volt választva. Remélem, hogy a megbékülés szelleme, amelynek segítségével nehéz feladatok bé-

kés eszközökkel voltak megoldhatók Középeurópában, a népek együttműködésére kedvező hatással lesz.

— Örömmel említem meg ez alkalommal, hogy az elmúlt esztendő, amelyet nagy királyunk, Szent István emlékeztetésének szenteltünk, különös jelentőséget nyert azáltal, hogy kiváló alkalmat nyújtott arra, hogy fővárosunkban üdvözölhettük a katolikus világ kiváló képviselőit, akik az eucharisztikus kongresszusra gyűltek össze Budapesten.

Beszéde végén Horthy kormányzó újra köszönetet mondott a kifejezésre juttatott jókívánságokért. A beszéd elhangzása után a magyar kormányzó a pápai kövvelhez lépett és melegen érdeklődött XI. Pius pápa egészségi állapota iránt, majd sorra megszólította a követségek vezetőit, akiket hosszasan elbeszélgetett.

Beck hazaérkezett Münchenből

A német sajtó hallgat a berchtesgadeni tárgyalásokról

Varsóból jelentik: Beck külügyminiszter szombaton visszaérkezett Münchenből Varsóba. Moscicki elnök, Sladkovszki miniszterelnök és Kviatkovszki helyettes miniszterelnök ugyancsak visszatért karácsonyi pihenőjéről. Moscicki elnök vasárnap fogadta a diplomáciai kar tisztelgését. (A. A.)

Mint Berlinből jelentik, a német sajtó teljes hallgatásba burkolózik a lengyel külügyminiszternek a német vezető politikusokkal folytatott tárgyalásai felől és csupán a rövid hivatalos közlemény köz-

lésére szorítkozik.

Párisból jelentik: A külügyminisztérium részéről közölték, hogy a lengyel külügyminiszter előzetesen értesítette a francia kormányt berchtesgadeni utazásáról, ennél fogva a jáogatással kapcsolatban forgalomba került magánhíreket kalandosoknak és koraiaknak kell minősíteni. Párisban egyébként utalnak arra, hogy Lengyelország — ugyanúgy mint eddig — Franciaország szövetségese és a közép- és kelet-európai egyensúly értékes tényezője.

A zsufolásig megtelt noviszádi autóbuszt Petrovaradinban egy teherautó árokba döntötte

A szerencsétlenségnek nincs komoly sebesültje

Szombaton alkonyatkor súlyos közlekedési szerencsétlenség történt Petrovaradinban. A noviszádi városi autóbusz összeütközött egy teherautóval és

csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy az összeütközésből nem lett tömeghalál.

A noviszádi 8314. számú városi autóbusz szombaton délután 5 óra tájban teljesen megtelten indult el a noviszádi beltéri katolikus templom elől. Amint a Petrovaradin-Majorban lévő Groblyanszka uccához ért, a mellékúccából hirtelen egy nagy teherautó vágott ki, amelynek rendszáma 1-2-371 volt. A teherautó az autóbuszt oldalba találta és úgy meglökte, hogy

a hatalmas autóbusz a sikos uton hat métert csuszott oldalra és a nemzetközi út mentén húzódó nagy árokba fordult.

Az utasok között pánik tört ki. Az első pilálatokban úgy látszott, hogy több utas életveszélyes sérülést szenvedett, azonban néhány perc múlva az izgalom csendülése után

kiderült, hogy egy utas sem sérült meg.

A teherautóban a sofőr mellett egy férfi ült, aki a szerencsétlenség alkalmával

a jobbkarján súlyos sérülést szenvedett.

Az autóbuszt egy másik teherautó kihúzta az árokból és folytathatta útját.

A helyszínen hamarosan vizsgálóbizottság jelent meg, amely megállapította, hogy

az autóbusz sofőre szabályosan hajtott és a szerencsétlenségért a teherautó vezetője felel.

Rózsa Sándor II. 50 éve került hurokra

A másik Rózsa Sándor viselt dolgairól ma már alig tud a világ. Elődje, az igazi Rózsa Sándor, a hírhedt haramia apja, a szegedkörnyéki tanyavilágban élte le élete javát. Nyugtalan vérű ember volt, akiben felébredt a nomád ősök átka: ment, vándorolt, maga sem tudta miért, maga sem tudta hová, de valami különös belső ösztön, valami hajszoló erő űzte, vitte mindig tovább, mindig más, ismeretlen helyre. Hónapok teltek el az ilyen vándorlásaiban, de azután, ha megfáradt: visszajött haza, a szegedi tanyák világába, ahol meleg szeretetet adó asszonyi ölelés várta... Várta a felesége, aki szegénységben, nélkülözésben, örök munkában tengette életét és nevelte két apróságát: Sándort és Andrást.

Az idős Rózsa Sándor nem szerette a munkát.

Alig hogy felcseperedett Sándor, máris kiütközött belőle apja nyugtalan természete. Nem hajlott a munkára, nem fogta meg az eke szarvát, vagy a kapanyelet, hanem ő is nekiindult a nagy alföldi siksnak és barangolta a végtelen vidéket. Szinte csodálatos erővel élt benne is a szabadság vágya és kiélvezése. De már a társadalmi keretek nem biztosították számára ezt a végnélküli szabadságot és így hamarosan

bandát szervezett és betyár lett.

**RÓZSA ANDRÁS,
A FUTÓBETYÁR...**

Rózsa Sándor alig volt két évvel idősebb Andrásnál. Mire András is kinőtt a gyerekkorból, a szülők elhaltak. Egy ideig rőtta az ugart Andrást, akiben nem féltelenkedett annyira a nyugtalanság, de csakhamar

ő is a betyárságra adta a fejét.

Megnősült és a feleségben nagy-szerű társat talált. Az asszony: Bullás Veron, férfias természetű nő volt, aki férjével együtt lóháton száguldott az alföldi siksgon. Futóbettyárkodtak. A lovas-asszony remek segítőtársa volt a férjnek.

Jóformán lóháton éltek és hol itt, hol ott tűntek fel.

Nagy volt az Alföld, gyenge a közbiztonság és így könnyűszerrel megszerezhették azt, amire szükségük volt. Lakásuk a nádas, vagy az erdő volt.

A futóbettyár házaspárnak két gyereke született: András és Sándor. Ma szinte elképzelhetetlenek vagy csodálatosnak tűnik fel, hogy miképpen tudták ezek a nomád-életű szülők felnevelni gyermekeiket. Tény az, hogy felnevelődtek, mégpedig makkegészséges legényekké nőttek fel.

Az idősebb, András még husz-éves sem volt, amikor

embert ölt.

Pandurkézre került és a törvény kiszabta rá a büntetést. Több, mint tíz évet ült a börtönben, ahol valósággal elhervadt. A lélek-

kel együtt a tüdő is megbetegedett.

Amikor azután kikerült a szabad levegőre, már használhatatlan ember volt Rózsa András. Egy évig sem szivhatta a szabad levegőt, a börtönben szerzett tüdővész végzett vele.

Sándor, a fiatalabb ezalatt az idő alatt

bandát szervezett

és nagybátyja nyomdokaiba lépett. Betyár lett. Igen ám, de ekkor már megcsinálta a rendet az Alföldön Ráday Gedeon gróf, az I. Rózsa Sándornak is nagy »ellen-sége«. Az Alföldön a közbiztonság nem volt oly bizonytalan, mint a »nagy« Rózsa Sándor fiatal korában. A fiatal II. Rózsa Sándor pedig igen ügyes volt. Jóformán egy csendőrszázad üldözte hónapokon keresztül, de mindig sikerült macskajegyességgel kisiklania a fegyveres emberek kezei közül.

Végül is a szegedi rendőrségnek sikerült ártalmatlanná tennie II. Rózsa Sándort és rablóbandáját 1888-ban az akkori Szabadka alatt. A szegedi rendőrség értesülést szerzett, hogy Rózsa bandája Szeged felé húzódik. A szegedi

rendőrségen abban az időben a legügyesebb rendőrtiszt korra a legfiatalabb volt. Bende Antalnak hívták ezt a nagyszerű rendőrt, aki megbízást kapott, hogy

fogja el II. Rózsa Sándor rablóbandáját.

Bende Antal megfelelő számú rendőrlegénységet vett maga mellé s elindult Szabadka irányába.

Szabadkához közel, az egyik ut-széli vendégfogadóban fűtött tanyát II. Rózsa Sándor bandájával. Bende hajnalban csapott le az alvó társaságra. Szinte pillanatok alatt ártalmatlanná tette a betyárokat, akiket azután Szegedre hoztak és csakhamar elnyerték megérdemelt büntetésüket.

VISSZA A FÖLDHÖZ

Hosszu esztendőök peregtek le az idő rokkáján, mire kiszabadult II. Rózsa Sándor. Ekkorra már javakorbéli emberré lett. Őt is megviselte a börtön zárt levegője. Talán a börtönundorral magyarázható, hogy a kiszabadult Rózsa Sándor nem folytatta ott, ahol börtönbe kerülése előtt abbahagyta, (mert általában így szokott lenni) hanem

rendes emberré lett.

Komorán, szántó-vető, ugaroló parasztemberként fejezte be életét. Visszatért a földhöz. A földhöz, amelytől nagyapja eltávolodott...

Cserny Béla

A „danzigi császár” bukása

Milliókat kőltött Londonban és a francia Rivierán, de most Amsterdamban apró csalásokért letartóztatják Wreszynskit, a fires fezőrt

Londonból jelentik: A londoni Cityben nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Amsterdamban jelentelen csalások miatt letartóztatják

Siegfried Wreszynski bankárt, akinek még nem is olyan régen London legelőkelőbb negyedében, a Park Laneban saját palotája volt és aki olyan nagy lábon élt, hogy költsékezésével Londonban is feltűnést tudott kelteni. És most ez az ember, akinek a kezén milliók fordultak meg, odáig jutott, hogy börtönbe vették, mert Toni Maussner, Ausztriából elszármazott színésznőtől család módon 470 fontot csalt ki és egy holland üzletember kárára 704 fontra rugó csalást követett el.

Wreszynskinek, míg Londonban élt, hárem volt a birtokában. Gyakran rendezett fényes összejöveteleket, amikor

vendégei arany serleghől itták a legdrágább pezsgőt s arany evőeszközökkel fogyasztották el a szakácsművészet remekeit.

A bankárt a város éjszakai életében »danzigi császárnak« nevezték.

Ebben az időben egy alkalommal Wreszynski 6000 font értékű bundával lepte meg a feleségét. Hatalmas pénzügyi tranzakciókat bonyolított le, amelyeken roppant sok pénzt keresett. Többek között 100 millió francia frankos kölcsönügyletet hozott tető alá, ami miatt ki is

tiltották Franciaországból, mert tevékenysége veszélyeztette a francia frank stabilitását. Az első kudarc akkor érte, amikor Alfonz volt spanyol király franciaországi csokoládégyárának eladása érdekében kezdett tárgyalásokat. Ezzel kapcsolatban annakidején fényes estélyt adott a londoni Ritzben. Wreszynski azt állította, hogy az üzlet lebonyolítására magától Alfonz királytól kapott meghatalmazást, de Alfonz amikor ebben az ügyben kérdéssel fordultak hozzá, a leghatározottabban kijelentette, hogy

ilyen meghatalmazást senkinek sem adott.

Karrierje tulajdonképpen négy évvel ezelőtt kezdődött, amikor danzigi utlevéllel Londonba érkezett és a befagyott német hitelek likvidálására vállalkozott. Vállalkozásába bevonta Francis Norris ismert angol pénzembert is. A társulás azonban csakhamar felbomlott, mert a szép Norrisnét elválasztotta férjétől és feleségül vette. Az esküvőn negyvenkét előkelőséget látott vendégül és

olyan fényes menyegzőt rendezett, hogy csupán ennek a költségei több ezer fontra rugtak.

Most Wreszynski különváltan él a feleségétől. Az asszony ezidőszereint Stockholmban tartózkodik a legszükségesebb anyagi viszonyok között. Mikor 1937 őszén Amsterdamba ment, ott megismerkedett egy kékszemű,

aranyzóke, huszéves színésznővel, akinek kedvéért feleségét faképnél hagyta.

Nemrégiben visszatért Amsterdamba, de akkor már összes pénzforrásai kiapadtak. Most már apró szélhámosoktól sem riadt vissza. Az egyik áldozata, mint említettük, Toni Maussner színész. Wreszynski vállalkozott arra, hogy összekötéseivel segítségével Toni Maussner Németországban rekedt családját kijuttatja Amerikába s erre a célra 470 fontot vett fel tőle, de a pénzt saját céljaira költötte. Ugyanígy 704 fontot csalt ki egy holland üzletembertől. A két károsult feljelentése alapján az amsterdami rendőrség letartóztatta s most az egykori milliomos a börtönben várja ügyének bírói tárgyalását.

A leghálásabb hittérítő-terep: Középfrika

A keresztény hittérítők legutóbbi értekezletén egy francia misszionárius megemlítette, hogy ami a hittérítés munkájának eredményét illeti, a leghálásabb Középfrika. Ez a vidék az összes megtérőknek körülbelül felét adja. Főként a Tanganyika, Viktória tavak környékén, Ugandában, Urundiban értek el nagy sikereket a hittérítők. Így például a Ruanda apostoli vikáriátus területén — 1935 ős hiteles adatai szerint — három év alatt megtérők száma 69.119-ről 171.966-ra szökkent. Az utóbbi három hónap alatt 11.000 ember tért meg, szóval minden hétre esett ezer meg-

térés.

Érdekes megemlíteni, hogy itt már hetéves korban viszik áldozni a gyermekeket. Urundi Kabgaye nevű helyén van a világ legnagyobb áldoztató kelyhe. Átmérője 33 centiméter és összesen 16.000 ostyát tartalmaz. Az itteni hívők jámborságára és hitbuzgóságára jellemző, hogy az áldoztató kehely tartalma minden héten megüresedik.

Különös dicséret illeti meg a Krisztus igéjének hirdetésében való fáradságot nem ismerő áldozatokért a »Fehér Atyákat«. Ezt a szerzetesrendet, mint tudjuk, a francia Lavagiere bíboros alapította s tulzáss nélkül lehet állítani, hogy

a »Fehér Atyák« fogalmat jelentenek a benszülöttek szívében.

Bizalommal és szeretettel néznek rájuk az ósvadonoknak, néger kunyhóknak lakói, hiszen igazi atyai szeretettel hajolnak le hozzájuk, sebeit is gyógyítják és elhalmozzák őket az európai kultúra minden áldásával, amennyire csak módjukban van. Legkedvezőbb a hithirdetők helyzete a belga Kongóban. Itt a belga állam is minden lehető eszközzel támogatja működésüket.

«(III)»

BIZTOS MÓDSZER

Haszukáné kesztyűt vásárol. Amikor fizetésre kerül a sor, így szól a főnökhöz:

— Mondja, miért kancsal magánal minden segéd?

— Azért, kérem — mondja a boltos, — mert így a vevő sohasem tudja, hogy melyik oldalról figyelik...

HIREK

Daladier visszaérkezett Franciaországba. Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök korzikai és tuniszi utjáról szombaton visszaérkezett Toulon kikötőjébe.

Halálozás. Noviszádon szombat este 83 esztendő korában elhunyt özv. Buchmüller Józsefné, szül. Wack Teréz. Az elhunyt általános szeretetnek és tiszteltetésnek örvendett, halála széles körökben mély részvétet keltett. Ma, hétfőn délután 3 órakor temetik a Zselyezniciska u. 59. számú gyászházból a római katolikus temetőben lévő családi sírboltba.

Az oltár előtt esküdt meg egy kanizsai futballista, hogy öt évig nem iszik szeszest. Gordos István kitűnő kanizsai futballista módfelett szerette az italt és ez egy sportban, mint polgári foglalkozásában erősen gátolta. Barátai és ismerősei kérésére elhárította, hogy szakít az ivással. Egy reggel bement a templomba és az oltár előtt pap jelenlétében megesküdt, hogy öt éven át egyáltalán nem iszik szeszest. Gordost szép fogadásának hírére barátai és ismerősei szerencsekívánatokkal halmozták el.

Aranylakodalmat Noviszádon. Fábrián János és felesége noviszádi házaspár tegnap ünnepelte aranylakodalmát. Az ünnepségen szinte kivétel nélkül megjelentek a noviszádi piaci árusok, is, mert Fábriáné egyik legismertebb noviszádi piaci árus. Az egyházi szertartást a belvárosi katolikus templomban végezték. Utána Vojovics Péter, a piaci árusok egyesületének elnöke, Radosevics Milán egyesületi titkár és Bauer Béla egyesületi pénztáros üdvözölték az egyesület nevében. Radosevics titkár hosszabb beszédben tolmácsolta az egyesület jókívánságait. Vojovics elnök pedig ötven aranybuzakalászból álló koszorút nyújtott át a jubiláló házaspárnak, amely meghatóan mondott köszönetet.

Szemébe dobtak egy 900.000 dináros gyűrűt. A newyorki Fifth Avenue legnagyobb áruházának egyik kiszolgálónője pultján gyűrűt talált, amelyet értéktelen lornak tartva, a hulladékgyűjtő dobozba dobott. Két nap múlva jelentkezett az elveszett »lorn« tulajdonosa, Doris Faris Es Sultana hercegnő. Vásárlás közben vesztette el a gyűrűt, amelyet tizenegy karátos gyémántszoliter díszít; értékét 900.000 dinárra becsülik.

Rokonok háboruja egy temetésen. Olympia mellett egyik kis faluban egy fiatal parasztot temettek a menyasszonyával együtt. A leányt a völgyégy ölte meg féltékenységből, utána végzett magával is. A temetésen a két halott rokonsága parázs vitába keveredett, amely véres verekedéssé fajult, úgy hogy a résztvevők nagyrésze súlyosan megsebesült.

JÓ ÉTVÁGYA VOLT ANGLIA NAK KARÁCSONYKOR. Anglia karácsonyi étvágya minden eddigi rekordot felülmúlt. A londoni Smithfield huspiac karácsonyi forgalmát 1.500.000 pulykára, 22.000 tonna marhahusra és 3000 tonna sertéshusra és szalonnára becsülik. A Mersey menti iparvidék bányászai és acél-munkásai 600.000 pulykát fogyasztottak. Leedsben a karácsony előtti napon 50.000 pulyka, 10.000 libát, 15 ezer csirkét, 10.000 kg sertéshúst, 4.000.000 narancsot adtak el.

H. G. Wells jóslatai 1939-re

A »News Chronicle« közli H. G. Wells világhírű író jóslatát az 1939-es várható politikai eseményeiről. A jóslat így hangzik:

1. Az angol kormány az év első negyedében meg fog bukni. Helyébe egy nemzeti szellemű, radikális pártokon felüli kabinet fog lépni, amely tulajdonképpen a nép felébredésének lesz a kifejezője.
2. A világ valamennyi angolnyelvű állama összefog.
3. A tavaszra tervezett rendszeres postarepülőforgalom Amerika és Anglia között a két államot még közelebb fogja hozni egymáshoz.
4. A világ a háború örvénye szétén fog haladni egészen addig, amíg Angliában olyan kormány veszi át a hatalmat, amely Amerikával együtt méltó küzdőfele lesz az ellenfeleknek.
5. Olaszország nem fog belekeveredni ebbe a háborúba.
6. A japán-kinai háború tovább fog húzódni.

Helyet az érdemjeles anyáknak. Hárommillió német anyát tüntetnek ki 1939 május elsején, az anyák napján, a »német anyák érdemkeresztjével«, amelyet Hitler vezér és kancellár alapított. A kitüntetett sokgyermekes anyák a német birodalomban közmegecsülésben részesülnek. A villamoson és autóbusszon köteles a közönség helyet adni számukra, hivatalos helyiségekben előre kell őket engedni stb. Ez a kitüntetés tehát a többgyermekes családanyáknak különleges társadalmi helyzetet biztosít.

Az ut legnehezebb része. Kedves történetet ír meg a londoni Financial Times egy nagy angol iparvállalat igazgatójáról, akit ége a háború vértengerében vonagló Kínába küldött, hogy a vállalat ottani érdekeltségét ellenőrizze. Az igazgató beszélt London egyik kertvárosában levő villája előtt az autójába és elindult. Amikor az óriási forgalomban megérkezett a londoni Liverpoolstreeti állomásra megkönnyebbülten felsóhajtott: »Hála Istennek, tul vagyok az ut legnehezebb részén«.

275.000 szarvas és őz és 134 vadász esett az amerikai vadászatokon. Az Egyesült Államokban az állami erdészeti hivatal kimutatása szerint 1938-ban az őz és szarvasvadászat sportját több, mint 600 ezer vadász űzte. Összesen 275.000 szarvas és őzet lőttek. Sok szerencsétlenség is történt a vadászatok során; az eltévedt golyók 134 vadászt ölték meg.

UJ TALÁLMÁNY. Rendkívül érdekes találmányról írnak az amerikai újságok. Egy saint-louisi gépész olyan készüléket talált fel, amelyet, ha összekapcsol egy közönséges rádiókészülékkel, akkor a hang — betűkké változik. Mindazt, amit közönséges rádión hallani lehet, itt — olvassák. Papírszalag jut ki a készülékből és a papírszalagon nyomtatva olvasható a rádióműsor előadása. A rádióhallgatóból ez az új találmány — rádióolvasót csinál.

SZÍNÉSZEK

— Ma kint voltam a versenyen és játszottam egy lovat...

— Na végre, egy neked való szerep...

„Uraim, igyanak egy pohár viskit és kössék fel a mentőövet!”

Ez az angol hidegvér!

Londonból jelentik: Drámai jelenet játszódott le az angol Imperial Airways Calypso nevű óriásrepülőgépén, mely Dél-Afrikából igyekezett hazafelé Angliába. Már a La Manche csatorna felett járt a gép, amikor a steward odalépett a két utashoz, W. S. Brayne alezredeshez és K. T. Clarke-hoz és így szólt hozzájuk:

— **Uraim, nem volna-e halandók meginni egy szódás viskit a válság költségre?**

A két utas egy kis meglepetéssel nézett a stewardra, de aztán, mint nyugodt angol gentlemanek, egy fejbiccentéssel elfogadták a vendégszerető ajánlatot. Nyugodtan felhőrpintették a szódás viskit.

A steward ekkor éppolyan csendes és udvarias hangon, mint az előbb, ezt mondta:

— **A kapitány arra kérj önöket vegyék fel a mentőövet.** Sűrű ködbe kerültünk,

kényszerleszállást kell végeznünk. De nincs veszedelem.

A két angol ur szó nélkül felvette a mentőövet, de használatukra nem került sor. A repülőgép szerencsésen leereszkedett a viharos tengerre.

— Előbb az egyik hullám hegyére csuszunk, aztán egy másik, majd egy harmadik hegyére, mint egy lapos kavics, amit gyermekek szoktak a vízre hajigálni — így mesélte el később a leereszkedés történetét Brayne alezredes, kenyai teaültetvényes.

Igazán angol hidegvérre vall, hogy

mindkét utas nyugodtan lefeküdt,

miközben a gép állandó életveszélyben forgott a viharos hullámokon az áthatolhatatlan sűrű ködben. A steward időről-ídőre felköltötte őket s elmondta, hogy mi a helyzet. Néhány óra múlva a gép motorja sem működött, kialudtak a lámpák, csödtöt mondott a rádió, —

a két gentleman azonban tovább aludt.

Egy svéd hajó szedte fel őket végül.

»AZ ARCÁT IS MAGÁVAL VITTE«

— Azt mondta, hogy a nagyságos asszony nincs itthon. De hiszen az előbb láttam az arcát az ajtó mögött.

— Lehetetlen. Az arcát is magával vitte.

Egy emberevő tigris garázdálkodása. Assam, indiai állam törvényhozó testületben P. W. Plennerhessett képviselő szóba hozta egy emberevő tigris garázdálkodásait, amely egymaga negyvenhárom személyt falt fel az elmúlt évben Newgong teatermelő kerületben. Bardoloi miniszterelnök megígérte, hogy hajtóvadást indít az állami erdészeti hivatal által a vérengző fenevadakra.

— **A kátrány rákot okoz.** A birodalmi rákkutató tanács 36. évi jelentésében közli, hogy a rák kórokozóját kereső kísérletek jelentékeny sikerrel jártak. A legtöbb esetben megállapítást nyert, hogy kátránybefecskendést rákszerű daganatok képződése követte nyulakon és egereken.

— **SZTÁRIBECSEI HIREK.** Sztáribecsen a jövő héten a Putsay-gyógy-szertár tart éjjeli ügyeletes szolgálatot. — A sztáribecsei aeroklub január 29-én délelőtt 10 órakor tartja évi közgyűlését a városháza ragytermében. — A sztáribecsei állami elemi iskolák magyari tanuló Karácsonykor megvisekű gyermek előadást rendeztek szegénysorsu társaik felségelyezésére a katolikus iparos legényegylet nagytermében. Az előadást közkívánatra január 8-án, vasárnap délután félnegy órai kezdettel megismétlik. — A sztáribecsei ipartestületben a napokban mestervizsgára előkészítő tanfolyam nyílik. A beiratási díj 60 dinár. A hallgatók díjtalanul kapják a tankönyvet. Jelekezni az ipartestület titkárnál lehet. — A sztáribecsei mestervizsgáztató bizottság előtt ujabban a következő mesterek tették le sikerrel az előirt vizsgát: Tóth József lakatos, Zsabaly, Gyurgyev Brankó borbély Goszpgovinci, Vardics Milán szijgyártó és nyerges, Szobobrán. — A sztáribecsei kereskedő otthonban egy hónapig tartó kirakatrendező tanfolyam nyílt.

— **Rövidhullámmal kezelik a szemgyulladását** Londonból jelentik: Az egyik londoni szemkórházban, a Royal Westminster Ophthalmic Hospitalban a szemgyulladás gyógyítására különlegesen szerkesztett rövidhullámu rádiókészüléket használnak, mellyel kitűnő eredményeket értek el a szem-betegeknél. A cél az volt, hogy először enyhítsenek a fájdalom, aztán fokozatosan tüntessék el a szimptomákat, végül pedig annyira megerősítsék a szemet, hogy ne kelljen a betegség visszatérésétől tartani. A beteget ágyba fektetik és a párna alatt hatalmas elektrodát helyeznek el, azután a beteg mind a két szemére két kis elektrodát illesztenek. Finom rugók a vattába párnázott elektrodvégeket a kezelés egész ideje alatt gyengéden a szemre szorítják. Bekapcsolják az áramot és kezelésként 10—15 percig rövidhullámu rádiósugarak hatásának teszik ki a beteg szemet. A páciens csak valami kis melegt érez a szemében vagy néha a tarkóján. Ha a beteg gyenge, akkor előzőleg mesterséges napfényrel kezelik a testét, hogy megerősítsék. A kvarclámpát, amelynek ibolyántul sugarait gondosan eltakarják, nagyon rövid időre a gyulladásban levő szemre is ráirányozzák, kisegítő-kezelésként. A rövidhullámu kezeléssel a kórház orvosai rendkívül meg vannak elégedve, mert így gyerekjáték a szemgyulladást gyógyítani, holott idáig elég nehéz és hosszadalmas volt a kúra és amellet nem tudták megakadályozni azt, hogy a betegség vissza ne térjen. Ma világszerte egyre több a szemgyulladásos beteg, aminek oka egyrészt az, hogy egyre több iprodai munkát kell végezni mesterséges világítás mellett, másrészt az, hogy a nagyvárosok levegője tele van füsttel és korommal, végül pedig a napfény hiánya is nagymértékben hozzájárul a betegség terjedéséhez. A londoni szemkórház egyébként jelentésében beszámol arról is, hogy sikerült rövidhullámu kezeléssel műtét nélkül meggyógyítani egy glaukomás szembeteget.

Légy népszerű!

Mindenki megtanulhatja a siker titkát

»Valamennyiünkben megvan a hajlandóság arra, hogy irigyeljünk szerencsés embertársainkat, akiket a sors kegye ragyogó szépséggel és kiválósággal áldott meg és akikért éppen e tulajdonságaiknál fogva mindenki rajong...«

Ezekkel a szavakkal vezet be rendkívül érdekes cikkét a londoni »The psychologist«, a továbbiakban pedig elmondja azokat a elhetőségeket, amelyeknek segítségével mindenki eljuthat azokhoz a népszerűségekhez, amit annyira irigyel szép és kiváló embertársaitól.

Minden épkézláb ember, még ha a legszürkébb külsejű is,

szert tehet a népszerűsége

— írja a cikk. — Szépség és ragyogás nélkül is elérhetjük ezt. Egy kis pszichológia segítségével elérhetjük azt, hogy elragadónak fog bennünket mindenki találni és mindenki vágyani fog a társaságunkra.

Mindenekelőtt gondolkozzunk azon, hogy kik azok az emberek, akikkel mi szívesen vagyunk együtt. Kik azok a kellemes és bizalmat gerjesztő vidám emberek, akiknek társaságában jól érezzük magunkat.

EGYÉNISÉG

No lám, ugy-e, hogy egyikük se valami ragyogó szépség. És mégis nagyon szívesen vagyunk velük együtt, mert egyéniségük van.

Meg kell állapítani, hogy kétféle egyéniség van.

Az egyik egyéniség tulságosan erős ahhoz, hogy társadalmilag élvezhető legyen, a másik fajta egyéniség azonban nem annyira önálló törekvésű, hogy zavaróan hatna a társaságban, viszont eléggé erős ahhoz, hogy vonzó legyen az emberek számára.

Társaságban azoknak az embereknek van sikerük, azok az emberek népszerűek, akik mindig kedvesen tudnak mosolyogni mindenre, akik mindig figyelmesen végighallgatják a hozzájuk szólókat, akik

»mindenben benne vannak.«

Ezek népszerűek még akkor is, ha soha életükben nem mondanak valami ragyogó szellemességeket. Népszerűek, mert kedvesek és az emberek ugyanis tudják azt általában, hogy nem várhatják azt, hogy lépten-nyomon zseniális aranyigazságokat mondó emberekkel találkozzanak össze.

EGYENES ÉS MEGBIZHATÓ

Mindenki népszerű lehet, aki kellően figyelembe veszi embertársait és aki egyenes ember, mert egyenesnek és megbízhatónak kell lenni ahhoz, hogy valaki tartósan népszerű legyen és

szociális érzékének is kell lennie az illetőnek.

A világ legegyszerűbb dolga a népszerűség követelményeinek eleget tenni — csak nem szabad megfedkezni róla.

A legelengedhetlenebb feltétele a népszerűségnek az, hogy az

ember feledkezze meg önmagáról. Vagyis: ne beszéljen soha önmagáról, ne beszéljen ügyes-bajos dolgairól, ne beszéljen cselekedeteiről, ötleteiről, gondolatairól, mert ezek rém kevésbé érdeklik az embereket.

HALLGASS!

Ha az ember nem beszél önmagáról, akkor ideje jut ahhoz, hogy hallgassa a szomszédját. Még hozzá

érelklődéssel hallgassa.

Ha pedig érdeklődéssel hallgatja a szomszéd mondanivalóját, akkor a szomszéd nagyon kellemesnek fogja találni az együttlétet és ahelyett, hogy — mint eddig — kerülni igyekeznék, egyre többet akar majd együtt lenni vele.

Soha ne legyen tofakodó

a népszerűsége törekvő ember! Soha ne tolja előtérbe saját személyét. Ne hangoztassa, hogy ő milyen nagy ember, akkor az ugyanis kiderül róla. Az emberek utálják az önteltséget!

NE LÉGY ÖNTELT

Ha tudod magadról, hogy jó külsejű vagy, — ne hirdesd ezt. Általában tanulj meg, hogy az önteltség a világ legcsunyább tulajdonsága és csak szűk látókörű, alacsony intelligenciájú emberek önteltek.

Ha napirendre tudsz térni önmagad fölött, ha megtanulod, hogy tényleg nem szabad akkora fontosságot tulajdonítani önmagadnak, ha tényleg mindegy neked, hogy a vendéglőben árnyékos vagy napos helyre kerülsz, ha tényleg figyelemmel hallgatsz szomszédod csevegését, akkor

másodpercek alatt közkedvelt ember lesz belőled és minden társaságban szeretni fognak.

Azok az emberek, akik nem közkedveltek a társaságban, rendszerint kisebbrendűségi érzésben szenvednek és eléggé helytelen módon hibáikra való tekintettel, száműzik magukat a világból és úgy érzik, hogy sehol nincs számukra hely. Ahelyett, hogy így gondolkoznának: ez és ez a hibám, ugylátszik nem tudok segíteni rajta. Meg fogom kísérelni elpálistani... De ők nem ezt teszik, csak sajnálják önmagukat és el vannak keseredve.

OLVASS!

Ha szellemileg érzed magad gyengének, akkor feküdj neki a könyveknek és olvasd és

legalább egy újságot olvasd el naponta e'jétől végig,

hogy hozzá tudj szólni a világ eseményeihez. Ha ludtalpad van, menj el egy orvoshoz és ne szenvedj miatta. Ugyanez a teendő akkor, ha mondjuk a tenyered izad. Általában igenlően gondolkozz és ne tagadóan. Gondolj arra, hogy neked is van helyed a földön, csak utána kell járnod egy kicsit. Gondolj arra, hogy az emberek akarnak veled együtt lenni, feltéve, ha kedves vagy hozzájuk és barátságos.

Fontos orvosi tanácsok betegek és egészségesek számára

A gyomor és a bélbetegségek megszüntetése (47)

Tudvalevő, hogy a vakbélgyulladás radikális gyógymódját a műtét képezi amukor is a sebész a beteg szervet eltávolítja. A műtetre vonatkozólag a következőket kell tudni. A műtét mindazon esetekben azonnal és gondolkodás nélkül végrehajtandó, ha elgennyesedés veszélye áll fenn, vagy pedig ha ez elgennyedés már ténylegesen fennáll. Ha a tünetek elgennyesedésre nem mutatnak és a gyulladás a megfigyelés alatt visszafejlődik, úgy a műtétől el lehet tekinteni. Azonban, ha valakinél a vakbélgyulladás tünetei, még annak legenyhébb formáiban is megismétlődve mutatkoznak, úgy ez a műtétnek szintén javallatát képezi, mert sohasem lehet tudni, hogy ez a gyulladásra hajlamos szervrészt mikor kerül olyan állapotba, amikor is hirtelen elgennyesedés esetében rögtön be kell avatkoznia. A műtét roham-, illetve tünetmentes időben egy aránylag kicsiny és a sebésztechnika mai állása mellett veszélytelen beavatkozást képez. Elgennyesedés esetében a műtét kilitátsai azonban természetesen már kedvezőtlenebbek, azonkívül a gyógyulás is lassabb. Sokszor esetleg két műtetre is szükség lehet, mert tályog jelentekor az első műtét alkalmával azt csupán csak megnyitják és a sebet addig kezelik nyitva, amíg a gennyedés fennáll és csak azután zárják azt el és csak később, egy második műtét alkalmával távolítják el a beteg féregnyulványt.

A tünetmentes időben végzett mű-

tétnél természetesen ezen komplikációk nem állanak fenn. Erre különösen fel kell hívnom a figyelmet, mert rendszeren az az eset áll fenn, hogy amikor a betegnek nincs baja, nem törődik magával és könnyen elfelejti azt a veszélyt, amely két, három vagy több gyulladási rohama alatt damoklesz-kardként lógott a fejé felett, holott minden bekövetkező bajt biztosan elkerülhet akkor, ha a műtétet panaszmentes időben, egészséges állapotban végezheti el magán.

A megismétlődő vakbélgyulladásokra igen hajlamos beteg életmódját illetőleg az a tanácsom, hogy az ilyen beteg általában könnyű kosztot éljen, különösen pedig arról gondoskodjék, hogy a kosztja úgy legyen összeállítva, hogy mindennap kiadós széke legyen.

A belezáródás

Ez a legtöbbször igen kínos tünetek között fellépő heveny megbetegedés, gyógymódját illetőleg az esetek kis részét illetik, a sebészgyógyítás körébe tartozik. Tünetei igen változatosak. Fájdalmak, amelyek rendszerint kölika szerűek, görccszerű bélmozgások, amelyek folytán sokszor bélmerevedés áll elő, fájdalmas nyomásérzékenység, bélfelfúvódások, hányás, gyakorta olyformában, hogy a beteg bélsarat hány, alig vagy egyáltalán nem befolyásolható székrekedés, bélvérzések stb. állhatnak fenn.

(Folytatása szerdai számunkban)

Gyógyítható-e a rákbetegség? (7)

De ugyanigy halálos az a májsejt-pusztulás is, amelyet iszákos ember májában az alkohol okoz. Mindkettő nem különleges rákos, hanem egyszerű mechanikus hatás. De miért halálos a női emlőben támadt diónyi keménygöb, vagy a gyomorban fejlődött pengőnyi fekély, amely nem nyom, nem zár el, nem ronszol semmit, s mégis öl? Ennek a különleges rákhatásnak magyarázatát a ráksejtek különleges élete adja: a ráksejteknek az ő korlátlan szaporodásukhoz különleges tápanyagokra van szükségük, amelyeket az anyaegyéntől vonnak el; a ráksejteknek az ő korlátlan szaporodásuk közben különleges anyagcsere termékeik vannak, amelyekkel azután az anyaegyént árasztják el; a ráksejtek amilyen rohamosan fejlődnek, olyan rövid életűek is, pusztulnak, s hullájuk felszívódó anyagait ugyan csak az egyénnek kell átvennie. Ha már most az egyéntől elvont anyagok életfontosak, ha az egyénnek átadott anyagcsere termékek és hullanyagok mérgezőek, az egyénnek el kell pusztulnia. Ez az elvonó és mérgező hatás a rák sajátos, pusztító fegyvere, amellyel gazdája életére tör.

A rákkutatás ezen legújabb eredményei, bármennyire a kezdet kezdetét jelentik is, új irányt szabnak, új lehetőségeket tárnak fel a rák, mint népbetegség elleni küzdelemben, s a ráknak, mint egyéni betegségnek gyógyításában. Ott, ahol az állam a nemzeti törzs testi-lelki épségének megővését törvényekkel kívánja megalapozni és körülbástyázni, ott ma a rák elleni küzdelmet is fel kell vennie az eugenika tervezetbe. Rákosan terhelt családok keresztjeződése a nemzedék szempontjából nem kívánatos, tehát megakadályozandó. A rák veszélyét rejtő foglalkozások ellenőrzése a munkavédelmi törvények közé beiktatandó. A rák előfutásainak ismer-

tetése a felvilágosító orvosi propaganda tárgysorozatába felveendő annak hangsúlyozásával, hogy a rák maga is gyógyítható, ha kezdeti szakában kerül kezelésbe.

A rák egyéni gyógyításában is nagyobb szerep vár a jövőben a rák megelőzésére, a prophylaxisra. A két lehetőség közül ezidőszent csak az egyik: a praecarcinosisok jelentőségének fokozottabb értékelése jöhet számba, mert a másikkal: a rákos hajlamosság leküzdéséről csakis akkor lehet majd szó, ha a hajlamosság lényegét közelebbről megismertük. A praecarcinosisok körül élénk vita folyik az orvosi szakkörökben, amelyek azonban kivétel nélkül elismerik azt, hogy vannak bizonyos betegségek, amelyek előkészítik a rák fejlődésére a talajt; ezeknek belgyógyászati vagy sebészeti, tehát orvosi gyógyítása éppen annyira elejét veszi a ráknak, mint amannyire kuruzslók és laikusok értelmetlen ténykedése megindítja bennök a végtetet. Az emberi lélek csodálatos, szinte érthetetlen eltévelyedése hogy orvosi, tehát életbevágó kérdésekben ma is mennyivel könnyebben hisz a tudatlan, népbolondító kuruzslók csalóka szavának, szellemeskedő felületes újságcikkeknek, mint az orvos komoly tudásából fakadó intelmének.

A már megindult rák gyógyítására három ut kínálkozik: a rákos daganat eltávolítása a rák kimetszésével, a ráksejtek felfokozott szaporodási képességének megszüntetése a sejtek elpusztításával, s a rák továbbfejlődésének megakadályozása a rák életfeltételeinek megvonásával.

A rákos daganat eltávolítása sebészeti feladat, amelynek tartós, végleges sikeréről a gyógyítások milliói tesznek ugyan tanuságot, de amelynek kudarcairól mégis többet beszél a világlág. (Folytatása szerdai számunkban)

Csudabogarak

Mindenki megkapta az újévet? Akkor rendben van. A vadonatúj év azonban új szenzációkat is jelent. A világ 1939-ben sem hagyja magát: percekint esik le az állam, amint a rengeteg fura és hihetetlen dologról hallók. Hallották önök is? Nem? Akkor bátor leszek folytatni, amit tavaly elkezdtem: a csudabogarászást.

Londonból jelentik: Az állatkert 95 csörgőkiggyót kínál eladásra, darabonként 30-50 shillinges áron. Állatkedvelők számára soha vissza nem térő alkalom! Lepje meg eggyel kedves feleségét, vagy anyósát! Nagyobb tétel vásárlásánál herceg kis viperát is adnak ráadásul! Vigyázat, nem selejtes, raktári állatokról van szó. Mind a 96 kigyó csörgője kifogástalanul működik és úgy harapnak hogy öröm nézni...

Athénból jelentik: Hivatalosan megállapították, hogy a görög fővárosban van a világ legtöbb kávéháza: 1084 helyiség áll a feketét kedvelő görög férfiak rendelkezésére. Igen, a férfiaké! Nők egy kávéháza sem tehetik be a lábukat. Oh, boldog hon! Ott a kávéházban csend és rengeteg képeslap található, nem vágják ki a képeket, hanem Zulejkát, aki bridzsezni szokik be a kártyaterembe. Oh, Athén, bűvös hellén kultúra, rövidesen kivándorlok.

Sidneyből jelentik: A nyolc éven aluliak füttybajnokságát miss Arlene Lomas nyerte meg. A hölgy olyan csudásan füttyörészett, hogy még a zűri tagjai is elfűttyentették magukat meglepetésükben. Miss Arlene jelenleg 4 esztendő, de már kijelentette szüleinek, hogy filmszínésznő lesz és két év múlva füttyül iskolába menni...

Leningrádból jelentik: A városi népbiztoság elhatározta, hogy az 1939. évre megállapítandó ünneplési költségvetés nem haladhatja meg a tavalyi lelkesedési kvótát. Virágdísz, iccakai szerenád, kivilágítás, lelkes és szünni nem akaró éljenzés, spontán óváció, Sztalin atyus és a szovjet dicsőítése tehát csak mérsékelt tarifák mellett üzhető. Aki az előirt kontingensnél nagyobbakat rikkant, vagy buzgóságából kettőnél több bombát hagyint el a népbiztos-ünnepségen, az szigorú dorgálásban részesül. Ime, a közmondás valóra válik vöröskéknél: »Ne szólj szám, nem fáj fejem«. Már hogy fájna, amikor levágják!...

Newyorkból jelentik: Amerikában ezer lakosra 160, Németországban 39, Franciaországban 37, Angliában 32. Itáliában 8 autó eszik. Nálunk még olyan gyenge a statisztika, hogy csak minden 1461 emberre jut egy gépkocsi. Ezt szomorúan magamon tapasztalom, holott nem bánom, ha az én fejemre is esne már valami jobb autó. De nem esik, sajnós, nem esik, pedig milyen jól esne...

Noviszádról jelentem: A felületes szemlélő előtt úgy tűnik fel az új esztendő, mintha mindnyájan egy évvel öregebbek lettünk volna. Van benne némi igazság, de azért találgatunk kivételt. A hölgyek nagyrésze pl. az idén is megtartja tavalyi, jól bevált életkorát. Sőt Csücsörné kis-sé vissza is fejlődött. 1938-ban már 41 éves volt. Szilveszterkor azonban kijelentette hogy még csak 39. Most nem tudom, hogy ezt a meghatározást az új évre, avagy netán saját életkorára értette-e? Csücsörné ugyanis már benne van az időben, de azt mégsem hinném róla, hogy 1939 éves...

SPORT

A Ferencváros győzött Szkoplyében

FERENCVÁROS—GRAGYANSZKI 5:1 (1:0)

Jugoszláviában tegnap több fontos mérkőzést bonyolítottak le. A legnagyobb érdeklődéssel a Ferencváros szkoplyei vendégszereplését várták. A Ferencváros Szkoplyében nagy formát mutatott és az ottani Gragyanszkit biztosan verte 5:1 (1:0) arányban.

A többi belföldi eredmény a következő:

Jugoszlávia—BSK 2:1 (1:1)
HASK—Gragyanszki (Zagreb) 2:1.

TÉLIKUPAMÉRKŐZÉSEK:

Konkordia (Zagreb)—Bata 2:0
HASK—Szlávia (Szarajevo) 1:0
Ljubljana—Gragyanszki 2:1.

Két nappal előbbre hozzák a nehézsúlyú ökölvívó világbajnokságért vívandó „néger” mérkőzést

Joe háromszor annyit kap a mérkőzés jövedelméből, mint szíves társa, John

Newyorkból jelentik: Az amerikai ökölvívó körök nagy érdeklődése mellett irták alá a legközelebbi nehézsúlyú világbajnoki mérkőzésükre vonatkozó szerződést a Boxing Commission of Newyork előtt a két néger ökölvívó, a védő Joe Louis és a kihívó John Lewis, a kisnehézsúlyú világbajnokság védője.

A megállapodás meglepetése az, hogy az eddigi tervekkel ellentétben, két nappal előbbrehozták a mérkőzés napját, amely nem január 27-én, hanem már január 25-én

döntésre kerül a Madison Square Gardenben, amelyet erre a célra kibővítettek.

A szerződés értelmében a védő Joe a bevételnek 37 és fél százalékát fogja kapni, míg a kihívó John Lewis csak 12 és fél százalékát.

A Boxing Commission rögtön jóváhagyta a szerződést, de csak az

zal a feltétellel, hogy John Lewis visszavonta 300.000 dolláros kártérítésre vonatkozóan a bizottság ellen beadott perét,

amelyet azért indított meg, mert a bizottság öt hanyagsága miatt megfosztotta kisnehézsúlyú világbajnoki címétől.

A két világbajnokjelöltet azonnal megrohanták és kikérdezték, hogy mikor kezdik meg tréningjüket.

Joe rögtön válaszolt: — Január 2-án ütöm fel a sátorfátam Pompton Lakeben.

John azonban így felelt:

— Még ráérek.

Egyébként a világbajnoki cím lemaradt pályázói: Lou Nova és Max Baer exvilágbajnok is megállapodtak, hogy február 24-én összemérik erejüket. A győztes azonban csak a január 25-i mérkőzés új világbajnokát hívhatja ki.

A zágrebiak és szuboticaiak sikere a dunabánsági pingpong-bajnokságban

A szubotica Magyar Olvasókör — mint ismeretes — megrendezte a dunabánsági pingpong-bajnokságot. A bajnokságon indult minden valamirevaló vojvodinai asztali teniszcsapat, azonkívül három zágrebi klub. A versenyeiket négy csoportban bonyolították le, hogy a bajnokságot hamarabb bevégezhessék.

A selejtező mérkőzések eredményei a következők:

Szubotica TTC—Sztaribecsei Keresztesek 5:0

Zagrebi Makkabi—Szombori Sport 5:0

Zagrebi Uránia—Noviszádi Református Olvasókör 5:2

Sztaribecsei Keresztesek—Noviszádi Makkabi 5:2

Zagrebi Makkabi—Noviszádi Ka-

tolikus Olvasókör 5:0

HASK—NAK 5:0

Sztaribecsei Keresztesek—Szubotica Keresztesek 5:1

HASK—ROK 5:0

Szubotica TTC—Szubotica Keresztesek 5:1

Szubotica TTC—Noviszádi Makkabi 5:0

Szombori Sport—Szombori Katolikus Olvasókör 5:3

Zagrebi Makkabi—Szombori AK 5:0

Uránia—NAK 5:0

Szombori Sport—Szombori AK 5:0

HASK—Uránia 5:1

A döntőbe tehát a szubotica TTC, a zágrebi HASK és a zágrebi Makkabi kerültek.

A ZÁGREBI MAKKABI NYERTE A CSAPATBAJNOKSÁGOT

A csapatbajnokságot vasárnap délelőtt fejezték be. Első helyre a zágrebi Makkabi került. Második a szubotica TTC, harmadik a zágrebi HASK csapata lett.

A férfiegyes döntőjébe a szubotica Harangozó és a zágrebi Herskovics, Hexner és Stein került bele.

A női egyes döntőjébe estig a szubotica Csövícs és a noviszádi Stein került.

ANGOL EREDMÉNYEK

Sheffield Wednesday—Yeovil and Petters 1:1.

West Bromwich Albion—Manchester United 0:0.

Portsmouth—Lincoln City 4:0.

Brentford—Newcastle United 0:2.

Liverpool—Luton Town 3:0.

Barnsley—Stockport County 1:2.

Chester (III.)—Coventry City (II) 1:0.

Derby County—Everton 0:1.

Blackburn Rovers—Swansea Town 2:0.

Chelsea—Arsenal 2:1.

Sunderland—Plymouth Argyle 3:0.

Aston Villa—Ipswich Town 1:1.

Newyork County—Walsall 0:2.

Queens Park Rangers—West Ham United 1:2.

Leicester City—Stoke City 1:1.

Runcorn—Preston North End 2:4.

Tottenham Hotspur—Watford 7:1.

Chelmsford City—Southampton 4:1.

Cardiff City—Charlton Athletic 1:0.

Birmingham—Halifax 2:0.

Chesterfield—Southend United 1:1.

(A II. félidő 27. percében a nagy havazás miatt félbeszakadt.)

Wolverhampton Wanderers—Bradford 3:1.

Fulham—Bury 6:0.

Blackpool—Sheffield United 1:2.

Middlesbrough—Bolton Wanderers 0:0.

Notts County—Burnley 3:1.

Elmaradtak a következő mérkőzések: Southport—Doncaster Rovers,

York City—Millwall, Leeds United—Bournemouth, Norwich City—Manchester City, Huddersfield Town—Nottingham Forest, Grimsby Town—Tranmere Rovers.

SKÓCIA

(Bajnoki mérkőzések)

Aberdeen—Hibernians 6:1, Albion Rovers—St. Mirren elmaradt, Clyde—St. Johnstone elm., Hamilton Academicals—Falkirk elmaradt, Hearts—Ayr United elm., Kilmarnock—Third Lanark 5:2, Queens Park—Motherwell elm., Raith Rovers—Celtic 4:0, Galsgow Rangers—Arbroath elm.

Fájdalomtól megtört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva jelentjük, hogy a legjobb anya, nagyanya és dédanya

özv. Buchmüller Józsefné
szül. Wack Teréz

életének 83-ik évében január 7-én este 9 órakor csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait január 9-én, hétfőn délután 3 órakor szenteltetjük be a gyászházban Zseleznicska u. 59. és onnan kíséreljük utolsó útjára a róm. kath. temetőben lévő családi sírboltba.

Az engesztelő szentmiseál-dozatot f. hó 9-én reggel fél 6 órakor mutatjuk be az Urnak a noviszádi beltéri plébánia templomban.

Noviszád, 1938. január 8.

A gyászoló család

SZINHÁZ-FILM

Hatalmas sikert aratott „Az elcserélt ember” bemutatója a noviszádi Katolikus Otthon színpadán

A nagyszerű előadást szombaton délután ismétlik meg

Feszült várakozással figyelte szombaton este a nagy számban megjelent közönség a noviszádi Katolikus Otthon dísztermében »Az elcserélt ember« előadásának kezdetét. Bónyi Adorján kitűnő színjátékának noviszádi bemutatója méltán csatlakozik azokhoz a sikerekhez, amelyeket a darab nagy színpadokon elért. A szombat esti premiéren az összes szereplők úgy játszottak, hogy valósággal lenyűgözték a nézőket. Egy-egy megkapó, vagy humoros jelenetnél önkéntelenül is tapsra ütöttek a tenyerek, úgyhogy az előadás menete néha percekre megakadt. Mindenki mindent nyújtott, amit csak elvárhatott a közönség és ezért más mint elismerés nem is illethet senkit. A szereplőkről már a sajtóbemutató után írtunk, most azonban külön kell emegemlékeznünk az izlésesen berendezett színpadról. Igazi uri lakást varázsoltak a színpadra, pompás butorok, díszítések, a falakon néhány értékes kép, amelyeket a Lengyel képszalon bocsájtott a Katolikus Kör rendelkezésére, a kredecen értékes álló óra és más apróságok, amik a gondos figyelő szemét nem kerültk el.

Mindent összevéve tökéletes előadásban volt része a közönségnek, amely ezrt nagyon hálás is volt a szereplőknek és rendezőnek egyaránt.

A bemutató nagy sikerére való tekintettel, az előadást szombaton, január 14-én, görögkeleti újév napján megismétlik az eredeti szereposztásban a Katolikus Otthon színpadán. A második előadásra a jegyelővétel ma kezdődik meg Ábrahám János könyvkereskedésében.

URANIA MOZI, NOVISZÁD
 MA 5, 7-15 és 9-15 órákor
MINDENT A TE SZERELMEDÉRT
 c. bécsi vídám operett bemutatója
 Főszereplők: *Lofi Wanka, Margit Symo, Rifi Romanovszky.*
 Felülmulhatatlan humor, gyönyörű szép, slágerek, fényűző kivitel.

Növényharmat
 a legjobb és legerősebb házi fluid
 Minden csöppje aranyat ér! Ára 12 dinár. Kapható patikákban és kereskedésekben. — Főlerakat Apoteka Gebauer, Bač. 190

»FLORODOR«
 szakorvosi felügyelet mellett készül eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din. 22 — Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád 5124

Nagy érdeklődés nyilvánul a Frakkos betyárok,

Hegedűs László és Bencz Boldizsár eredeti operettjének noviszádi előadása iránt

Jelentettük már, hogy a noviszádi Külső Katolikus Olvasókör kitűnő műkedvelő együttese nagyszabású operettbemutatóra készül: január 15-én a belsővárosi katolikus otthon nagytermében előadják a Frakkos betyárok című operettet. A pompás énekes és zenés szindarab szerzői Hegedűs László zeneszerző és Bencz Boldizsár író, mindketten általánosan ismert munkásai a jugoszláviai magyar kulturmozgalmaknak. A Frakkos betyárokat először a szerzők szülőhelyén, Bácskogradistén mutatták be és a premiér annak idején

olyan nagy sikert aratott, amelynek jelentősége messze túlhaladta a vidéki műkedvelés kereteit.

A sajtókritika egyhangulag azt írta, hogy a darab szövege igen fordulatos, érdekes és vidám, a zenéje pedig remekül dallamos, amellyel teljesen művészi, ami operett-szerzőknél nem mindennapi eset. Bencz Boldizsárt mint író a közönség már régóta ismeri, Hegedűs László, a fiatal tehetséges zeneszerző pedig ezzel a nagyszerűen megkomponált operettműzikával teszi általánosan ismertté a nevét.

A noviszádi Külső Katolikus

Olvasókör kitűnő erőkből álló műkedvelőgardája mindent megtesz, hogy az operettet a lehető legjobb előadásában hozzák színre. Erre nézve garancia többek között a rendező, Kiss Gyula személye is, aki elismerten a legrutinosabb noviszádi műkedvelő színházemberek közé tartozik.

Az előadás iránt Noviszádon máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

Zeggei Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
 Telefon: 21-37, éjjel 20-58
 Felelős kiadó: **André Dezső**
 A kiadóvezető utolsó szerzője: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
 Egy óra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)
 Három óra 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)
 Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)
 (zslai svakodnevno - Megjelenik naponta)
 Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámia: Zagreb, 46.692

Mindegyik hóhér — rémületet külséjük, hatalmas alak valamennyi — hosszú, fekete tokot vitt a hóna alatt.

Egy-egy élesre köszörült, óriási bárdot, vagy pallost rejtettek azok.

A tömeg borzadva nyitott utat a baljós csapatnak.

A hóhérok egymásután föllépkedtek a bitóemlévényre.

A nép megolvsta őket.

— Egy...

— Kettő...

— Három...

— Harmincan vannak! — terjedt el aztán a Malom, meg Árok ucca felé.

A sokaság szemmeresztve bámulta a vesztőhelyen álló rémcsoportozatot.

— Az ott a kassai hóhér, az a hosszuszakállas, öles ember! — mutogatták egymásnak a bakókat.

— Az meg a löcsei, az a harcsabajszu.

— Az meg ott ni, az a sebheyles, fekete pofa, Hasszán, a füleki hóhér.

— Hát az hogy kerül ide?

— Ugylátszik, a félországból idecsődítették a mestereket.

— Aztán mi a fizetségük nekik?

— Rndes időben három forint helyben, vidéken tizenkettő. Füleken hallottam, hogy Hasszán meg buzát is kap, harminchat pozsonyi mérőt a vármegyéktől.

— Miért hívják Hasszának? Török ember?

— Az, a beste lélek! Janicsár

(5)

volt, Szolnok alatt esett fogságba. Azért hóhérkodik, hogy a keresztéből kiválthassa magát.

Ezalatt a haláraitéltek elkészültek utolsó utjukra.

Mindannyian buzgón imádkoztak.

A tömeg figyelmét közben a kassai hóhér vonta magára, aki odaállott a vérpad szélére s reákönyökölve pallosának markolatára, kihívó tekintettel nézett le a tömegre.

— Átok reá! — zúgott föl bősztülten a sokaság.

A hóhér erre fölemelte a fénylő bárdot s ujjával végigpengette az élesre fent acélt.

Mikor hegyét érintette a pallosnak, éles, ijesztő hangot adott az.

A hóhér kedvtelve gyönyörködött a hangban s kaputja szárnyával végigtörölte a fényes lapot.

A tömegben újra fölmorajlott a dühkiáltás:

— Átok reád!

Kilenc órákor, nagy trombitaharsogás között fölvonult a katonaság: muskétásszázadok töltött fegyverekkel, dragonyosok karddal, karabéllyal.

A muskétások a vérpad felé fordulva, három oldalról körülfogták a vesztőhelyet és kétoldalt sorfalakat álltak a városháza és a tér között.

A dragonyosokat arccal a tömeg felé állították föl, készen arra, hogy a sokaságot bármely pillanatban megrohanják.

Az ablakok megteltek, a házak teteje majd leroskadt a kíváncsiakkal.

Tíz órákor, amikor az óra ütése elhangzott, új rémület szállta meg a tömeget.

Megkondult a repedt harang, tompán, vészesen.

Csak közveszedelem esetén vagy kivégzéskor huzzák meg.

Juláni Péter, a kivégzést vezető bíró jelt adott a városháza felé.

A börtönajtó megnyílt s a lefelé hajló ucca magaslatán feltűntek a haláraitéltek, akiket egy sereg porkoláb vezetett és kísért.

Az öreg Ketzernek nem volt jártányi ereje.

Öt, gerendákból hirtelen összetákolta Szentmihályován cipelték elő a porkolábok, akik még vagy egy tucat hosszú, lapos gerendát hoztak magukkal.

Halálos csönd támadt.

Siró-nevető asszonysikoly hangzott föl.

Zimmermanné az urához akart rohanni, amikor megpillantotta.

A tömlőctartók durván visszalökték s a menet tovább haladt.

Zimmermann a kezével intett feleségének, aki alig látott könyneitől.

A nő félájultan esett sógora karjaiba, aki szinte a karjai közt vitte a halálménet után.

Most kitárult a Medveczky-ház kapuja s Karafa tábornok lovagolt ki rajta a térre, főtisztjeitől kísérvé.

Köztük Feldmayer Simon ezredes. Arca mogorva volt, alig tudta leküzdeni, hogy ellenséges ne legyen.

Ugyanakkor föltárult a Medveczky-ház emeletén az egyik szárnyasablak s Karafáné vált láthatóvá, drága prémes bundában, briliánsokkal ékesített, strucc-tollas, piros bársonykalapban.

Mosolyogva üdvözölte Félix barátját, aki Karafa mögül föl-szalutált neki.

Három elítélt már föllépkedett a bitóállványra.

Száz és száz ember fájdalmas kiáltása hangzott föl.

Az ablakokban görcsösen föl-zokogtak a rokonok, jóbarátok.

Most a porkolábok az emlévényre rakták a magukkal hozott gerendákat s fölcipelték a lépcsőn azt a tákolmányt is, amelyen az öreg Ketzér feküdt.

(Folytatjuk)